

VAN PRESENTEREN KUN JE LEREN

Nicole van der Steen
is redacteur van Kleio.

WIE?

Eva Poley is docent geschiedenis aan CSG Calvijn in Rotterdam.

WAT?

Activerende werkvorm over de industriële revolutie voor de tweede klas van het vmbo.

MIJN SUCCESSES

Na een korte uitleg door de docent over de industriële revolutie mogen de leerlingen zelf groepjes van minimaal drie, maximaal vier leerlingen vormen. De groepjes komen zich bij de docent melden. De groepsleden worden onderling verantwoordelijk voor elkaars inzet en inbreng. De leerlingen krijgen elk een boekje uitgedeeld. In dit boekje staan drie stappen.

Stap 1: Per paragraaf is een aantal vragen uit het werkboek geselecteerd. Het groepje moet de vragen onderling verdelen. De leerlingen lezen de paragrafen en maken daarna individueel de vragen die ze in de verdeling hebben gekregen. Dit doen de

hebben. Willen ze dit wel, dan ga ik loten. De leerlingen maken over hun onderwerp een werkstukje. De groep verdeelt zelf de taken en verzint deelonderwerpen voor paragrafen. Per leerling moet er één paragraaf van minimaal een A4 (normaal lettertype) geschreven worden. Gezamenlijk wordt een omslag, inhoudsopgave, inleiding, conclusie en bronvermelding gemaakt. Hier mogen de leerlingen gemiddeld vier lessen aan besteden. Aan het begin van het vijfde lesuur moeten de werkstukken worden ingeleverd.

Stap 3: Uitleg door de docent over presentaties. De groepjes gaan hun werkstuk presenteren aan de rest van de klas aan de hand van een PowerPoint of Prezi.

De presentatie duurt minimaal tien minuten en maximaal vijftien minuten. De leerlingen hebben twee lessen om de presentatie te maken. In de derde en de vierde les presenteren de groepjes. De docent beoordeelt. Uit elk ander groepje vult een steeds wisselende leerling een 'tips en tops'-formulier in.

Elke stap wordt beoordeeld met een cijfer.

Mogelijke onderwerpen voor het werkstukje zijn onder meer: arbeidsomstandigheden, kinderarbeid, de stoommachine en urbanisatie.

TOELICHTING

De meeste vmbo-leerlingen die ik tot nu toe heb lesgegeven, zijn erg gebaat bij structuur (meer dan havo en vwo). Mijn lessen bouw ik dan ook op volgens een vast patroon. Bij aanvang van de les neem ik met de leerlingen door wat we in de vorige les hebben gedaan en geef ik aan – mondeling of door middel van een overzicht op het bord – wat er in de huidige les gaat gebeuren. Zo ook met de les die ik toch bijna elk schooljaar weer een succes kan noemen. In klas 2 komt elk jaar het thema industriële revolutie terug. Ik merkte dat de leerlingen het onderwerp wel interessant vinden, maar dat het ze veel moeite kost er zich concreet iets bij voor te stellen. Uiteindelijk heb ik een manier van werken gevonden die ik nu al een paar jaar met succes toepas. Dat het leerrendement ook goed is, is te merken in klas 3 als delen van dit onderwerp (zoals de arbeidsomstandigheden) terugkomen en leerlingen na een 'oh ja!'-moment de kennis weer redelijk snel paraat hebben. Eerlijk toegegeven: eigenlijk is het niet één les, maar een serie lessen. Het fijne aan de lessen is dat de methode op elk hoofdstuk toe te passen is. Ook is het mogelijk om, naar eigen inzicht, het tijdspad aan te passen, ook al ben je halverwege de serie. Er is een aantal vaste docentgestuurde lessen, afgewisseld met lessen met zelfwerkzaamheid, werken in groepjes, het maken van een werkstuk en uiteindelijk een afsluitende presentatie.

'In principe krijgen ze als groep een cijfer, maar als ik zie dat er iets niet goed gaat, dan becijfer ik ook individueel'

leerlingen in de les. Ze krijgen hier twee lessen voor. Aan het begin van de derde les moet het groepje gezamenlijk de vragen schriftelijk inleveren.

Stap 2: Eerst geeft de docent uitleg over werkstukken. Uit het hoofdstuk heeft de docent een tiental onderwerpen gehaald. De groepjes kiezen een van de onderwerpen. Er mogen niet twee groepjes hetzelfde onderwerp